

АНАЛІЗ КОНКУРЕНТНОЇ СТІЙКОСТІ РЕГІОНУ ЯК НАЙГОЛОВНІШОГО ФАКТОРУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ

*Торкатюк В. І., Шумаков Ф. Т., Якименко О. В., Покровська О. Ю.,
Ахмед Абдульсахіб Абдуль Амер, Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова*

Одними з найголовніших факторів інвестиційної привабливості регіонів є їх конкурентоспроможність, інноваційна активність та конкурентна стійкість. Провідна роль в досягненні конкурентної стійкості регіону належить кластерам, тобто сконцентрованим за географічною ознакою групам взаємозв'язаних підприємств, спеціалізованих постачальників послуг, а також пов'язаних з їх діяльністю некомерційних організацій і установ в певних областях, що конкурують, але в той же час і взаємодоповнюючих один одного. Саме кластери створюють критичну масу, необхідну для конкурентного успіху в певних галузях. Тому одне із завдань в системі підвищення конкурентоспроможності регіону – виявити потенціал кластеризації регіону.

Аналіз конкурентної стійкості окремих підприємств доповнюється аналізом конкурентної стійкості галузі, тобто групи підприємств регіону, що випускають однорідну або технологічно майже однорідну продукцію.

Аналіз конкурентної стійкості проводиться в три етапи:

1. Кількісний аналіз конкурентної стійкості, тобто визначення ринкової позиції галузей регіону.

2. Якісний аналіз наявності і складу ресурсної бази, необхідної для забезпечення конкурентоспроможності підприємств регіону в певних областях, тобто умов конкурентної стійкості.

3. Виявлення конкретних секторів економіки, в яких можливе досягнення конкурентних переваги підприємств регіону, тобто аналіз кластерів.

Результатом третього етапу аналізу конкурентної стійкості є визначення характеру керівних дій на конкурентоспроможність регіону, які формуються на основі аналізу кластерів підприємств регіону. Аналіз кластерів може проводитись в різних напрямках: інституціональна організація кластерів, внутрішня мотивація ініціації і підтримки кластерів, порівняльна конкурентоспроможність учасників кластера, стратегічний потенціал кластерів.

Технології підтримки, ініціації, масштабування і реструктуризації кластерів розробляються відповідно до специфіки галузевих кластерів. Результатом дій, що управляють, є підвищення індивідуальної конкурентної стійкості підприємств, що складають кластер, і конкурентної сили самих кластерів.

Розвиток регіональних промислових кластерів може бути одним з важливих елементів політики з підвищення конкурентоспроможності промисловості і розвитку регіонів. Бізнес-співтовариство, регіональна і

муніципальна влада, ВНЗ і НДІ, професійні асоціації і інші зацікавлені сторони можуть грати істотну роль в процесі підвищення конкурентоспроможності регіональних галузевих кластерів. Ключовим чинником успіху при розробці і реалізації стратегій розвитку кластерів є активна позиція лідерів бізнесу, а також продуктивне партнерство між різними групами інтересів в регіоні.

Вважаємо за доцільне при визначенні конкурентоспроможності регіону узяти за основу критерії, що характеризують рівень і якість життя населення і пропонує побудувати наступний логічний ланцюжок: регіональний ринок – механізм ціноутворення – конкурентоспроможність регіону.

Залежно від цілей оцінки можуть бути вибрані як інтегральні, так і індивідуальні показники конкурентоспроможності регіону. При цьому інтегральні показники використовуються для роботи над створенням сприятливого іміджу регіону визначення вкладу регіону в економічний розвиток країни, а індивідуальні показники характеризують конкурентоспроможність регіону по конкретних напрямках (критеріям). Регіони з низьким загальним рівнем конкурентоспроможності можуть виявитися конкурентними за окремими показниками з точки зору потенційних інвесторів.